

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Auaros ijs miseriores esse qui ad metalla damnantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

ter careremus, atque beneficij loco acciperemus, si ipse laqueos nobis subduceret, nosque vel bello, vel quocumque casu, spoliatos veller carere ijs rebus, quibus habitis perditum iremus. Tales res diuitias esse, satis commonstrauimus huc vsque, in ipsis vicijs, quæ vel sunt proles, vel matres pecuniarum. Sed id ipsum nunc videamus elarius in testimonijs exemplisq;. Neque enim sine causa Redemptor noster dixit: *Amen dico vobis, quia diues difficile intrabit in regnum calorum.* Si quis pater filio diceret, nisi nuces reliqueris, & crepundia abieceris, difficile regnum Poloniae, Galliae, Hispaniae consequeris; quam vecors puer esset, qui nuces nollet deserre, aut crepundia magis, quam regnum adamaret? At Christus amantissimus nostri pater ait: *Diues difficile intrabit in regnum calorum,* & tam multi adhuc sunt, qui diuitijs adherent, neque formidant hanc difficultatem regni non terreni, & fortè cras amittendi, sed caelestis atque aeterni obtinendi? Quæ difficultas, ne parua videatur, addit Seruator ibidem: *Iterum dico vobis, facilius est, camelum per foramen acus transire, quam diuitem intrare in regnum calorum.* Quæ sententia ad eò Apostolos perculit, vt dicerent: *Quis ergo poterit saluus esse?* Quibus responsum datum diuites quidem à desperatione liberat, sapientes autem, velut digito intento, ducit, vt periculi magnitudinem magis apprehendant. Ait enim: *Apud homines hoc impossibile est, apud Deum autem omnia possibilia sunt;* quasi dicat, omnipotentia, & infinita Dei pietas ad hoc exigitur, vt diues aliquis saluus fiat; est enim quasi prodigium quoddam & miraculum ingens, diuitijs circumdatum & oneratum ad caelum, ascendere; cum vel vacuo graue sit, per tam arduum cliuum emergere.

Hoc nomen Plutonis & Pluti, quod, teste Platone & Cicero-
ne, apud Græcos diuitias significat, velut affinitate quadam con-
iunctum, indicat. Voluerunt enim veteres significare, diuitias, &
inferos magnam inter sese habere societatem. Vt enim parum di-
stant, Plutus & Pluto; ita non multum inter se dissident, diuitiæ &
inferorum flammæ. Quod vt innueret vel ipsa natura, aurum at-
que argentum, & omnes in ima terræ viscera abstruxit, vt etiam
originis situ inferno vicinum esset, neque erui posset, nisi ab ijs,
qui in profundum descenderent. Quod mirum est, mortales tantis

M 2

labori-

Matth. 19. 23.

lb. v. 24.

II.

Plato in Cra-
tulo, Cic. lib.
2. de Nat.
Deor.

Phocius Cod.
250. c. 11. Ter-
tullian. l. de
habitu mu-
lier. c. 5. Cy-
prian. ep. 25
77. & 80. Bel-
lon. l. obser-
uat. c. 50. 51.
52 à Costa 4.
histor. c. 4.
S. Chrysoft.
hom 23. in 1.
ad Corinth.

laboribus factitare. Nimirum teterrima est seruitus auarorum, neque dissimilis ijs, qui captiui sunt, aut ad metalla damnati, de quorum misera conditione Agatarchides apud Photium, Tertullianus, Cyprianus, itemque ex recentioribus Bellonius, & à Costa; Sed omnium appositissimè D. Chrysoftomus in hunc modum describit. *Auaritia suos amatores, quam qui metalla effodiunt, nulla meliori conditione esse permittit. Vt enim illi perpetuò in tenebris inclusi & ligati maximis exercentur laboribus: ita & hi in auaritia speluncis defossi, nulla necessitate & vi, sponte sua supplicium subeunt, & seipsos insolubilibus vinculis alligant. At rei illi, vesperi saltem, laboribus relaxantur. Hi autem diu noctuq; huiusmodi mala metalla effodiunt. Et illis quidem mensura definita est laboris: hi verò nullam mensuram norunt, sed quantò magis effodiunt, tantò magis miseriam illam desiderant. Quòd si illi iuuati operantur, hi sponte; difficultatem mihi morbi enarras, à quo minimè liberari possunt. Siquidem non odio habent, quòd malo afficiantur, sed tamquam sus in cæno, ita hi in auaritia sordibus inuoluti latantur, grauiora patientes, quam rei illi. Quòd enim peiore sunt conditione, audi eorum vitam, & hoc pacto intelliges. Dicitur ergo aurea illa terra, hiatus, scissuras, & caernas in opacis speluncis habere, & malum aliquem virum illic laboribus damnatum, & propterea lucernam & bidentem accipere, ita intus ingredi, & guttum secum ferre, ut lucerna oleum instillet, eò quòd illic tenebrae sunt, & in die obscuritas, ut diximus. Inde cum tempus miseris ad cibum vocat, quòd ipsi ignorant, sed carceris illius custos è loco superiore vehementer speluncam pulsant: ob pulsam & vocem, manifestum fieri miseris, in caernis laborantibus, diei finem adesse. Nonnè horum auditu perterremini? Iam videamus, an his grauiora patiantur auari. Etenim hi grauiorem habent carceris sui custodem auaritiam: & tantò grauiorem, quantò cum corpore animam quoque colligat. Et tenebrae haec illis longè horridiores. Quippe quae insensibiles sunt, sed intrinsecus generantur, & quocumq; abeunt, secum deferunt. Cacatus namq; est eius anima oculus. Omnium maximè eos Deus miseria afficit, dicens: Si autem lux in te tenebrae sunt, quanta sunt tenebrae? Et illi quidem saltem lucernam habent ardentem; hi autem eo priuantur lumine. Quamobrem singulis diebus in innumeras caernas decidunt. Et rei illi praeterea, nocte aduentante respirant, in communi infelicitum tranquillitate nauigantes, Tranquillitatem no-*

Etem

Item appello. Auaris autem hunc auaritia portum obstruit. Tantam
 & tam difficilem curam, in hac nocte habent, ut puta quos nihil pertur-
 bat, sed in summo otio seipfos affligunt. Huc vsq; D. Chryostomus vi-
 tam auarorū describens similem ijs, qui ad metalla damnati sunt;
 immò ijs, qui meritò dicere possunt: *Repleta est malis anima mea:*
 & *vita mea inferno appropinquauit.* Quin & Seneca ait: *Ipsos opifices*
intuere, per quorum manus sterile terra genus & informe perpurgatur:
Videbis, quanta fuligine oblinantur. Atqui ista magis inquinant ani-
mos, quàm corpora, & in possessore eorum, quàm in artifice, plus est sor-
dium. Ita de ijs, qui metalla fodiunt, & multò magis de ijs, qui
 metalla diligunt, Seneca.

Pfal. 87. 4.
 Senec. ep. 94.

Quemadmodum igitur fossores auri, nocte, dieque in tene-
 bris laborant, & miseram vitam degunt, sordidi atque inquinati,
 Plutoni æquè, ac Pluto vicini, ita diuites auari non procul absunt
 à tenebris exterioribus, ad quas citò ab his mentis tenebris transe-
 unt, cæcitate, eos in summa pericula & scelera inducente. Talem
 se ad metalla damnatum fuisse ostendit Reginherus, Misniæ in-
 Germania Episcopus, cuius horrenda mors extitit. Hic pecuniæ
 maiorem curam gesserat, quàm Ecclesiæ; atq; in eodem cubiculo
 thesauros suos infoderat, in quo somnū solitus erat capere. Ali-
 quando igitur, cum absoluto prandio à mensa surgeret, in cubile
 illud concessit, quasi cibo meridiationem additurus. Sed non sine-
 bat eum pecunia quiescere: immò æs corrasum ferreum illi somnū
 conciliauit. Solito diutiùs famulis intus morari videbatur. Ex-
 pectabant tamen vsque ad multam vesperam. Et ferè iam tempus
 cœnæ erat, cum somni prolixitatem mirati familiares, ianuam di-
 gito primùm, tum etiam pugno percusserunt. Et quia arctè op-
 pessulatæ fores aditum non dabant, neque vllum ille audientis sig-
 num redderet, malleis seras effregerunt. Ibi tremendum se exhi-
 buit spectaculum. Namque episcopus, fractis miserandum in mo-
 dum cervicibus, exanimatus, atro colore, aspectuq; terribili the-
 sauris suis incubans repertus est.

III.
 Matth. 8. 12.
 Lambertus
 Schafnabur.
 & Baron. to.
 11. An. 1066.

Fateor, non omnes diuites tali morte puniri; sed mortem
 alteram, inter opes, euadere, æquè difficile est, immò difficilius,
 quàm camelum per foramen acus transire; aut in aquis non vui-
 dum, in flammis non atrum fieri. Cuius rei clara imago fuerunt
 M 3 Israëlitæ,

IV.